EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Paisatge | Ignasi Cebrian | Actualitzat el 12/06/2019 a les 11:46

Falsos documentals

NATURA URBANA.Â Els grans documentals de natura sovint creen una falsa impressiÃ³ del mÃ³n. Representen de manera aÃ¯llada, massa embellida i dramatitzada les histÃ²ries de grans animals, plantes i altres organismes totalment descontextualitzades del mÃ³n real. Fins i tot proporcionen la falsa sensaciÃ³ de seguretat i abundÃ ncia.Â

Natura reconstruida? Roques de la riba del Llobregat.

La natura hi és i es manté eterna i esponerosa. Els edens mostrats són una mena de "fake" o reconstrucció. Realitats o natures allunyades de l'espectador, natures sovint exòtiques i gens properes. Gairebé mai se'ns presenta el rerefons o context humà, històric, polític o sociecològic de la natura. La descontextualització arriba a ser de tal magnitud que la natura es presenta verge sense cap presència i influència humana, com si encara quedessin natures no pertorbades per les nostres activitats.

Aquests documentals són grans produccions que han de ser rendibles econòmicament i, per tant, han de captar grans audiències. L'estratègia dels realitzadors i directors és transformar el documental en espectacle amb l'única finalitat d'entretenir amb una gran dosi de subjectivitat amb les natures reconstruïdes. Els documentalistes de natura cada vegada troben més difícil i esforçat representar ecosistemes verges. Per excloure les proves de la destrucció paisatgística i ecològica, han de triar angles de càmera i enquadraments cada vegada amb més cura. S'expliquen, doncs, contes de fades o històries falses enmig d'una autèntica crisi existencial o socioambiental. Hi ha, però, altres documentals més contextualitzats que presenten molts tipus d'organismes, tant els visibles -mamífers, ocells, repils...- com els invisibles -invertebrats i bacteris. També juguen amb l'esplendor visual, però sense abusar-ne. La narració tendeix a ser descriptiva, malgrat que sovint es present amb una certa narrativitat, en forma de docudrama. És un model més educatiu, conservacionista, científic, humà, reflexiu i crític. La finalitat implícita d'aquests documentals és promoure i divulgar una natura com més "real" millor fent visibles certs impactes ambientals. Tracten de reconstruir les múltiples cares del món natural sense cap mena de tergiversació.

Ens deixem enlluernar per la bellesa d'unes imatges -i d'una natura-, fent un lluminós favor als negacionistes ambientals, sobretot als que neguen el canvi climàtic. Potser és el que ens volen fer creure i asseguren que ens convé. Mentre mirem cap al costat, ells van destrossant el planeta. Ens convindria mostrar la doble cara de la natura: la salvatge i no tan bella i la que es veu atacada per les nostres activitats o deixar de mirar falsos documentals.